

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin; ravno toliko p samezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1 70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1 50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5 50 K, mesečno 1 90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna številka „Dn v.“ stane 6 vin; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko. Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Poziv.

Maribor, januarja.

Avstrijska ustava hodi od nekaj svoja čudna pota.

Mali narodi, slovanski, ki tvorijo po svoji celoti dve tretjini Avstrije, so nje večni pastorki. Dosti manjši Nemci vladajo in odločujejo neprestano. Njim daje Avstrija na škodo Slovanov vso državljansko svobodo, vse, kar jim je za kulturni razvoj potrebno. Mi ne dobivamo niti tega, kar bi si lahko poskrbeli iz lastnih moči.

Slovenci nimamo niti zadostno lastnih, slovenskih, ljudskih šol. To ve vsako dete.

Kadar pa zahtevamo, da se nam jih da, se to ne zgodi, marveč se nas pusti ob strani s praznimi, jalovimi izgovori. Še slabše je seveda z našim srednjim šolstvom, da ne govorimo o vseučilišču. Za prvo, posebno pa za slednje, smo po nazorih naših vlad ali premalo številni, ali pa . . . No, saj vemo: kar za nas velja, n. pr. ne velja za Italijane.

Toda, k stvari! V Mariboru bimo že leta in leta hud boj za slovensko ljudsko šolo v Studencih. Družba sv. Cirila in Metoda ima v Studencih pri Mariboru že davno kupljeno svoje stavbišče, načrti so izdelani, vse drugo je tu, le eno ne: studenska občina noče in noče na dan s potrebno stavbno komisijo.

Prej se je slišalo izgovore, da ni občinski svet permanenten. Sedaj je. Načeluje mu župan, »ženialni« uskok dr. Juritsch. Dr. Juritsch je jurist. Ravno to ga najbrže vzpodbuja, da na nezasišani način krši vse tozadovolje. Zahtevano komisijo bi moral že davno poslati, saj je župan. Postava pravi, da, kdor to v takem položaju zabranjuje, se kaznuje ali z globo, ali pa se ga — suspendira.

Dr. Juritsch krši pravice, krši postavu. Ne kaznuje se ga niti z globo, niti se ga ne odstavi. . . . In zakaj vse to? Kje tiče vzroki?

Dvoje jih je in to velevažnih! Prvič: nimamo dovolj značajnega in sposobnega političnega zastopstva. V deželnem odboru — koder leže šolski akti studenske slovenske ljudske šole — imamo zelo zmognega, za narodni blagor vrlodelavnega in čez vse sile prebrisanega slovenskega deželnega odbornika. Da ima vse gori označene čednosti in lastnosti v obilni meri, nam priča dejstvo, da se briga za vse, ampak prav za vse, samo za ono ne, kar mu je vsak dan petnajstkrat pred nosom. Gospod slovenski deželni odbornik štajerski, kdaj se boste

spomnili na svojo ne le narodno, marveč tudi častno dolžnost in se zavzeli za slovensko studensko-mariborsko šolsko vprašanje? **Apeliramo na Vas kot moža Slovence!**

Drugi vzrok le zaščitenih vic je naša servilnost, naša lojalnost, ki meji na bečkarstvo, kadar od nas kaj zahtevajo naši narodni nasprotniki, kadar hočejo od nas za se nacionalnih ugodnosti.

Konkretne slučaj: nek gospod sreča — že pred leti — v Ljubljani, na ulici, višjega ljubljanskega magistratnega uradnika v razgovoru — z dr. Ambrožičem. Uradnik je seveda Slovenec. Na začudeno, poznejše vprašanje, kaj ima pomeniti prejšnja družčina, je bil odgovor, da se je pogovor tikal neke prošnje do ljubljanske občine za dovolitev »Schulvereinskega« otroškega vrta, katere prošnje so vedno **takoj in ugodno rešujejo. To se je zgodilo v kulturnem središču Slovenije, v »bell« Ljubljani!** (Opomba pisca: Slučaj je bil na razgovoru na javnem, rednem letnem občnem zboru mariborskih podružnic D. C. M., dne 20. januarja letos.)

In tako se godi tudi drugod. Zdi se nam, da je pozabljen narodni pregovor: »Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!«

Poglejte nas! Leta in leta že prosimo, moledujemo, grozimo. Ne pomagata. In zakaj ne? Ker Vas je vse polno, ki se uklanjate tujcu, a pri tem prodajate lastne brate ob narodni meji. . . .

Vam ne sili v lica rdečica sramu. . . .

Avtonomna zastopstva slovenska, kdaj se boste spomnili ne le na svojo narodno, marveč tudi častno dolžnost, vračati milo za drago?!

Apeliramo na Vaše narodno poštenje, da nam stojite trdno, pred vsem pa značajno in značajneje ob strani in se sklicujete na mariborski vzgled, kadar od Vas zahteva narodni tujec sebi in svojim ugodnosti!

Pokažite, da v Vas še živi narodni ponos! Pomagajmo si sami! —a.

Bolgarija ob novem letu 1914.

Tudi Bolgarija je praznovala te dni svoje pravoslavno novo leto. Bilo je pač žalostno: država stoji pred notranjo revolucijo in pred državnim propadom. »Ali Bolgarija — ali Ferdinand« — to je bilo geslo novega leta.

Ob tem času se je oglašil tudi stari slovanofil Bobčev. Kdo bi se ne spomnil z veseljem tega imena

bivšega bolgarskega ministra. Ko je izbruhnila vojna, je odšel kot poslanik v Petrograd in je od tam videl propad svoje ljubljene domovine. Bobčev je bil leta 1910 predsednik slovenskega kongresa v Sofiji, ljubljani, fin mož, učenjak in diplomat. On tudi sedaj ni obupal nad rešitvijo svoje domovine, ta rešitev pa je v Slovanstvu. V »Bilgarski zbirki« je Bobčev za novo leto priobčil nekako bilanco, kaj je imela Bolgarija pred usodnim dnem (29. junija 1913) in kaj je imela (oziroma izgubila) po njem.

Na to je odgovoril Bobčev sledeče:

Pred 29. jun. smo imeli »Veliko Bolgarijo«, ki je obsegala a) celo ozemlje bolgarske države razven Silistrije; b) celo okrožje Odrina do turške meje (Enos - Muraltii Midia), do grške meje (Tahino - Kukus) do srbske meje (Vardar - Bregalnica). Na ta način je imela Bolgarija novo ozemlje v obsegu okoli 60.000 kvadr. metrov z 1.750.000 prebivalci. Ta Velika Bolgarija ni zadela nikjer na noben odpor. Poleg tega je bilo mogoče, da bi ji bil pripadel velik del Macedonije, ki je bil takrat zaseden od grških in srbskih čet. — Od srbske strani bi bil pripadel najmanj dvomilijni del med Vardarjem in albansko mejo z mesti Prilep, Veles, Bitolj in Ohrid. Od grške strani bi sicer ne dobili Soluna, pač pa severna mesta: Voden, Lerin in Kostur. Poleg tega bi bila Bolgarija dobila vojno odškodnino in eno vojno pristanišče: vrhu vsega pa še — kar se ne da z denarjem kupiti — narodno slavo.

Tako je bilo 29. jun. Od tega dne pa je šlo vse narobe. Prava propast se je odprla, v katero je drla Bolgarija, da je morala nazadnje skleniti sramoten mir.

Uspeh je bil sledeči:

Razven žrtev ljudi, denarja, sredstev in časti je izgubila Bolgarija takozvano **zlato Dobružo z mesti Silistrija, Tutrakan in Balčik**. Prej bi bila Bolgarija izgubila samo Silistrijo s 3 kvadratnimi kilometri okolice — potem je izgubila 7500 kvadr. km in 300.000 duš.

Drinopoljsko ozemlje, prepojeno s krvjo, so vzeli Turki brez orožja nazaj. Orkom so morali prepustiti Bolgari ne le to, kar bi dobili po arbitraži, ampak tudi ozemlje Kavale, Pazos, Kukus, Seres in Drama. Srbom so pripadli Stip, Radovište in Pehčevo. Od priborjenega ozemlja je Bolgarija obdržala le pas ob Egejskem morju s pristanišči Dedegač in Porte Lagos.

Bolgarija je dobila komaj toliko kakor Crna gora, dočim sta se Grčija in Srbija na dvojno povečali. Nazadnje je treba še vpoštevati, da Bolgarija in dobila vojne odškodnine. Zgu-

bila pa je tudi to, kar se z denarjem ne da kupiti: narodni ponos in slavo.

To je torej bolgarski obračun ob novem letu 1914. Bobčev je pisal iz prepričanja, ker je dobro vedel, kaj se godi v Bolgariji. Zato ni čuda, če je po Bolgariji zavel veter profi Ferdinanda — kajti vsled njega je narod izgubil kar je s svojo krvjo priboril.

Slovenska zemlja.

IZ SEŽANE.

Skrajni čas je že bil, da se vendar prebudijo Sežanci iz večnega spanja in da se zanimajo za stvar, katera je bila že nujno potrebna. Kakor se vidi, se je vpoštevata na zadnji dopis prislovica: Vox populi, vox dei, — ljudski glas, glas božji, ker se je priglasil en mesar, da prične v kratkem svojo obrt; toda mogočni »Tone« mu že grozi, da ž njim naj se ne loti konkurirati, ker on, da ga bo skušal uničiti, — ali pa ga zna morebiti odkupiti, kakor se govori, da je odkupil tudi Obersnela iz Divače.

Mesar in njegova žena se res hvalita, da sta si napravila že lepe tisočake, to se jima tudi rado veruje, toda kraški sin se menda vendar ne bo ustrašil vsake zabje sence, kakor se gotovo ne bo dal odkupiti — ker ako bi se nameravalo kaj tacega bomo obrnili plašč po drugem vetru! Gotovi ljudje so si prisvojili res nekako posest, da v Sežani nima nobeden drugi pravice do življenja kakor oni sami, toda dan danes — imamo vsi pravico do obstanka. V prvi vrsti bi se moralo brigati seveda županstvo za blagor občine in v korist ljudstva. Če bi napravil kakšen tujec v občini kakšno koristno stvar, se ga grdo gleda in prezira; kakor je rekel te dni »Tone« Strnadov: »Ti sakraminska tuša (ker tako govori) ti naš šu pa kmali po šup v Komena. — Zato pa Sežanci če ste v resnici napredni, pomagajte si!

Zadnji dopisnik je naštel polno uradov, vendar je pozabil, še omeniti, da je tukaj tudi velika železniška postaja, poštni in brzojavni urad, telefonska postaja, notarski urad, okrožni zdravnik in živinski doktor.

Ravno tako bi bilo koristno, če bi prišel še en pek v Sežano. Kruh jemo sedaj najslabši po 44 vin. En pek bi bil še nujno potreben, posebno še, ker so tukaj v poletju navadno veliki vojaški manevri ter pride od 20—30 tisoč vojakov okoli Sežane, pri taki priliki seveda morajo lakoto trpeti in jih en pek ne more niti deseti del postreči, zato bi dva peka tukaj lahko dobro uspevala.

Naselil se je bil en pek že lansko leto, in to je bil celo bratranec sedanjega peka — ta je znižal takoj

Sanje Danteja o tržaških Slovincih.

Evo tu — lo spetto santo
Ki malo prej — xe l'nda l'incanto
Jaz sem Dante — Alighieri
Ki proučuje — svet interi.
Dvatisočetna — ti kultura
Ki Taljanom — si tortura
Ki Slovincem — si bruttura
Si meni Danteju — pa bravura.
Lingva italiana — si tako bella
Ki Slovence — tako ribella
Si tako lepa — tako krasna
Si dobra v krožniku — le da si mastna.

La scuola mia — e la Lega
Ki Slovincem — si zalega
Si šola dai muli — ed ai putei
De sentiment — e de budei.
Leone Tolstoj — vaš poet
Gol Gorki mu vero — je duet
In takšna glava — kot je on
Xe tutto roba — de scovazon.
Ste vi Slovinci — le ombre oscure
Dal purgatorio — all' inferno
Ki gledate vedro — per le fesure
Se gave ciapa l'otto — opur el terzo.
Ste vi Slovinci — quei farabutti
Del prvega do zadnjega — tutti tutti,
Che ai nostri dorni — giovanoti
Gli incarighe de piade — e scapeloti.
Ste vi Slovinci — qui a Trieste,
Ki Italianom daste — zo per le teste
Che sconguirate — ali nostro fachin
Naj bo Trieste — al Tristin.
Oh Beatrice — Beatrice
Ti amore — infelice
In ti Virgilio — mio amico
Poskusite Slovence — butar a pico.
Za končati — ta govor
Parla con stomigo — e con cor
Vas povabim — a una cenna bulla
Condida col česen — e colla čebula.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(Dalje.)

Toda takoj je našla zopet ravnotežje:

»Že dobro,« je dejala. »Zdaj nimava niti časa niti izbire! Bog daj, da se ne motiš!«

Stekla je k skrinjici, vzela iz nje zapечатeno pismo, ki ga je bila pripravila gotovo že zdavnaj, vzela list papirja in napisala v naglici:

»Gospod! Dve ubogi ženski, ki ju izkuša nesreča, se zaupata vašemu poštenju. Mladi ste in dostojni vsaj sočutju, ako že ne vsem drugim čuvstvom, ki jih mora vzbuditi najin položaj. Ako ste takšni, kakršnega si vas misliiva jaz in moja hči, oddajte pismo, ki ga najdete v priloženem ovoju, na njegov naslov. Bodite zahvaljeni in blagoslovljeni za neizmerno uslugo, ki nama jo storite. Crna dama.«

Zapečatila je oboje in poklicala hišno lastnico:

»Gospa Magelona,« je dejala, »ali mi hočete storiti veliko dobroto?«

»Hočem. Le — kdo bi si bil mislil, da ste hugenotka, vi, ki ste drugače vendar tako lepi in pametni!«

»Gospa Magelona, ali se vam zdim zmožna laži?«

»Bog ne daj tega!«

»No, vidite! Kolnem se vam, da sem žrtev pomote . . . razen,« je dodala s trpkim žalostjo, »če je vse to samo gnušno komedija.«

»Če je tako,« je rekla tercialka s trdim glasom, »pa kar povejte, s čim vam morem koristiti, in tako gotovo, kakor gotovo se ne bojim na svetu drugega kakor Boga očeta, Boga sina, Matere božje in svetega Maglorija, opravim vaše naročilo, pa naj me stane karkoli!«

»Stalo vas ne bo nič, dobra gospa. Treba je le oddati to pisanje mlademu vitezu, ki stanuje v gostilni; tam nasproti, čisto zgoraj in pri zadnjem oknu.«

Stara žena je spravila papir.

»Preden bo deset minut, bo vaše pismo v pravih rokah. Draga gospa! Bog daj, da se izkaže pomota kmalu. Kdo vas pa nima rad, kdo si nupa misliti, da bi bili res hugenotske vere!«

Ivana se je zahvalila dični tercialki in odprla vrata.

»Pripravljeni sva, gospod,« je dejala.

Oficir se je poklonil in odvedel mater in hčer. Lahko bi se bil vznemiril, češ, kaj je govorila njegova jeticca s hišno lastnico. Toda videli smo, da ga je bilo precej sram uloge, ki jo je moral igrati: samo da izvrši svojo nalogo ter privede dami v

Memski dvorec — za ostale se ni hotel brigati.

Henrik Monmoransi, ki je gledal iz svoje kočije, bi bil kmalu zarjul od besnega veselja, ko je zagledal Ivano in njeno hčer. Niti opazil ni bil med tem, da se je izvršila aretacija tudi pri Vedeževalki in da je gledala ta dogodek množica radovednežev.

Ivana in Luja sta sedli v kočijo, ki je čakala pred vrati.

Gospa Magelona jima je sledila do tjakaj.

V trenutku, ko se je kočija premaknila, jo je pogledala Ivana z brezmerno hvaležnostjo.

Starka je pristopila naglo, tik preden so se zaprla vrata, in zamrmrala:

»Bodite brez skrbi; čez dve minuti bo pismo že v rokah viteza de Pardajana . . .«

Stražen vzkrlik, krik groze in tesnobe, je planil Ivani iz ust: prebledela je kakor zid in hotela skočiti iz kočije.

Toda baš takrat so se zaprla vrata.

Kočija je odrdrala . . .

In Ivana se je onesvestila mrmraje:

»Vitez de Pardajan! . . . Oh, usoda! . . .«

XX.

Memski dvorec.

Zvesta svoji obljubi, le stonila gospa Magelona, še preden se je vr-

nila domov, naravnost k Vedeževalki, kakor hitro so izginile kočije za uličnim ovinkom.

Gospa Magelona je bila podobna vsem starim babiloncem, ki ne vedo kaj početi: kratkočasila se je s tem, da je vohunila za drugimi. Že zdavnaj je bila opazila mladega kavalirja, ki je toliko postajal pri oknu; spoznala je takoj, komu veljajo njegovi pogledi, in ker se je dobro razumela z eno izmed natakarič v gostilni, jo je izpraševala spretno, toliko časa, da je izvedela vse važne reči o vitezu de Pardajanu, dočim Luja še zdaj ni poznala niti njegovega imena.

Stara tercialka je torej vohala ljubavno afero, v katero so zapletle okolnosti tudi njo.

In kaj na svetu more bolj zanimati staro, ki ji ostaja ob največji pobožnosti še vedno dovolj časa za misli o »pregrešnih« sladkostih tega sveta!

S povešenimi očmi, a razigranim duhom je torej stonila v gostilno in dejala svoji sosedki, gospe Hugeti Gregoarjevi:

»Rada bi govorila z viteзом de Pardalanom!«

»Z vitezom de Pardalanom!« je vzkliknil moister Landri, ki je slišal njene besede. »Torej niste videli ničesar!«

»Ne . . . Ničesar ne vem . . . Kaj se godi? . . .«

»Ah, ah, same nove reči! Vsa ulica govori o tem. Seveda, vi ste

imeli med tem dovolj opravka! To so dogodki! . . .«

»A kaj se vendar godi, za Kriščevo voljo!«

»No, strašni Pardajan . . . Pardajan pretepač, Pardajan širokoustnež, no, aretiran je z eno besedo!«

»Aretiran!« je dejala starka in prebledela — ne ravno, da bi ji bila šla usoda vitezova tako globoko do srca, marveč zato, ker se je bala biti kompromitirana.

Hugeta Landrijeva je pokimala žalostno, češ, da govori njen mož go-lo resnico. Krčmar pa je povzel, ves žareč in rdeč od radosti — nemara pa tudi samo od vročine, ki jo je širilo ognjišče:

»Je že prav tako! To ga nauči, kaj se pravi prijemati dobre meščane za vrat in jih držati skozi okno! Ah . . . prav je bilo!«

»A kaj je storil?«

»Zdi se mi, da je kovaril s temi prekletimi hugenoti.« je dejal Landri tih, gledaje okrog sebe, kakor da mu more nakopati takšna skrivnost nešteto sitnosti.

Gospo Magelono je popadel trepet.

Umaknila se je naglo, vrnila se domov in spravila pismo, ki ji je bilo zaupano, v najgloblji kotiček.

»Zdaj je jasno vse!« je ngibala.

»Kaj pak, da ste bili hugenotki!«

(Dalje.)

kruh od 4-8 vin., nasprotovale pa mu je tako strupeno, in ga zalezoval po vseh cestah — da sta se stopla, oni je nasolil Andreju nekaj gorških ocirkov, da je moral za nekaj časa v hladno zavetje, potem pa se je pobral od jeze — svojega ljubega bratrance zopet v Trst. — Fakta:

KOMEN.

Obljubili smo, da spregovorimo kako se je volilo, ali pa opišemo dvojno mero. Prej ko začnemo, opomnilo le toliko, da je tukaj od nešteti slučajev navedenih le nekaj. Obširneje o tem bo poročal pa rekur, ki se ga vložil proti takim volitvam, kot so bile te. Najbolje je menda obšodil volitev neki star mož, nizke ali močne postave, prava kraška korenina, ko se je vrnil iz volilne sobe: »Dvanajstkrat sem volil sedaj pri obč. volitvah, a take kot so te, jih nisem še videl in tudi ne slišal praviti o njih!« Drugi spet se je o volitvah izrazil nekako sledeče: »Da bi volilna komisija postopala tako kje drugje n. pr., kjer so delavci, v Dalmaciji ali kje drugje, kjer niso ljudje tako hladne krvi, bi ne ostala cela niti ena stolica, ne miza...« Toda posvetimo par vrstic postopanju komisije. Prišel je neki volilec (Cotič, št. 13) iz Rujbi, občina Škrbina. Javi se komisiji pod št. 13 kot jo v resnici ima. A župan kot predsednik komisije popravi: št. 14. Volilec (seveda klerikalci): »Moja hiša je 13.« Župan: »Vpisani ste pod št. 14!« G. komisar: »Ga poznate?« Komisija enoglasno: »Da.« Mož je volil.

Zgodil se je slučaj, da je volil sia (iz Škrbine) za očeta. Seveda je volil »rdeče« in komisija je zatisnila oči.

Ljudje, ki živijo od občine stalno podporo, kot: Jurca Miha, in žena Katarina iz Volčjegrada 58, Kermelj Andrej iz Svetega itd. so vsi volili, da so volili »sveto« stranko, ni treba omenjati. Pride volilec, ki je bil vpisan z ženskim imenom, imel pa v rokah rdeč listek, komisija ga je poznala tudi, če je bil doma iz tuje občine. Takih slučajev njim v priloge je mnogo, mnogo...

Ravnatelj pride volilec z belim listkom, a bil je vpisan Franca mesto Franc, drugače je bil v redu priimek, vas, št. in vsota davka. Če bi bil volil klerikalno, bi ga komisija poznala in mož bi bil volil, ker pa je držal v roki bel listek, čeravno je iz Komun doma ga komisija ni poznala. (Opozarjamo temu potem na naše skromno mnenje, ki je edino še davka prosto, kako lahko je napravil iz moškega žensko ime, kar črko a se pripiše in mož je — žena brez pravic — ker v slučaju niti pooblastila dati ne more). Ravno tako so napravili v drugem razredu z našim volilecem. Tisti okrogli a se je znašel in naš Jožef je postal bogve čegava Jožefa; res britej je bil tisti, ki je pisal imenike. Zato pa se ga tudi priporoča našim volilecem, da mu v prihodnje dajo še več proste bira, da bo lahko še več prodal krompirja kot letos. Ne zabite torej, da ti krsti niso še plačani, ker pa se mora dandanes vse plačati, dajte mu plačilo kot gre. Se hujši krst se je zgodil v I. razredu. Tam je šlo pa celo ime Alojzij po Jordanu rakom živžgat, a na mesto tega se je bliščalo — Karol. Naš tajnik ima tako dolgo pamet, da mu od davkarje do obč. pisarne (200 korakov) postane prekratka. Takih slučajev, brrr... In od vseh slučajev ni razen zadnjega krsta nihče volil. Volilec, ki je bil vpisan v imeniku, ga komisija ni mogla najti. Vse to pa ni jim bilo dovolj! Klerikalci so volili s pooblastili kot

oskrbniki (čeravno niso), zastopniki itd. za moške volilce, slučaji: Stepančič, Makuc itd.

Pa zakaj ni prišel Makuc osebnostno volit, kaj? Menda se vendar ni bal nekkih novih zgodb, ki ga še čakajo.

Volilce je bilo glasom razglašeno odprto do 5. ure zvečer, a klerikalci so hodili skozi tajnikovo stanovanje, ki je ima od občine brezplačno na volilni prostor še po peti uri. Enega se je posrečilo najti in sicer nekega Vrabca, ki bi bil storil, da bi bil doma ženo in otroka varoval. Da je zletel vun na burjo, to se samo ob sebi razume. Če primerjamo te slučaje in povemo, da se je naših volilcev na ta način okoli 50 izvrlo, njih pa nobenega, da še po krivem so celo volili (sin za očeta) in da so zmagali s tremi glasovi (eden z 2) se vidi takoj, kaka je ta njih »zmaga.« Ko bi bila komisija pravična, to se pravi za vse enaka, bi morali zmagati mi s 50 do 70 glasovi večine. Sicer pa bomo itak spet kmalu volili, a upamo, da bo takrat res: enaka pravica za vse.

Ob koncu še neko vprašanje: »Slavna komisija! Kje so tisti glasovi, ki so jih oddali klerikalni volilci iz Svetega in Volčjegrada mesto dvema Vašima, našima kandidatom in sicer Volčjegrajci našemu kandidatu g. Mesariju in Svečani tudi. Smo jako radovedni! Ali so šli pod mizo? Drugače bi morala biti zvoljena, če pomislimo, da je volilo n. pr. g. Svavo še kakih 6 do 8 kler. volilcev.

Prihodni dnevi nam prinesejo itak mnogo zanimivega, zato se prav kmalu spet oglašimo.

Rekur.

Dnevni pregled.

Kdo je gospodar? »Novoje Vrenja« pišejo: V albanskem vprašanju se vračamo k vprašanju v medsebojnih stikih tripelentente in trozveze. Moč tripelentente je brezdvomne večja, — kakor moč trozveze. Le pogledno številnost armad, bojnega ladjevja; prevdarimo, da je tretjina nemškega prebivalstva v vrstah soc. dem. stranke, da je obdonavska monarhija zrahljana vsled narodnih in socialnih sporov in da je Italija prisiljena napenjati vse svoje sile, da obdrži v Afriki to, kar je osvojila. Politična bilanca teh računov pokaže, da je pravica vladne premoči v Evropi na strani tripelentente, v kolikor je to pravo odvisno od gnotne premoči. Toda, kakor zakleto, vporablja tripelententa to moč za podpiranje načrtov trozveze. V dobi balkanske krize tripelententa niti enkrat ni vstrajala pri svojih zahtevah, med tem, ko je trozveza izvedla vse svoje načrte. In tudi evropska solidarnost je bila dosežena samo takrat, kadar se je tripelententa odpovedala svojih zahtevam in igrala v vodah trozveze. In sedaj se nam grozi, da se bo ta zgodovina ponavljala: Tripelententa podpira v Albaniji s svojimi lastnimi sredstvi pristaše trozveze in s tem trozvezo samo.

Za na spomlad se pripravljajo Turki in Bolgari, da pričnejo v Macedoniji z nemiri. Tem potom hočejo prisiliti velesile, da vzamejo same v pretres in rešitev macedonske zadeve in da otvorijo avtonomno Macedonijo. List srbske vlade misli, da bodo velesile, ki jim je macedonsko vprašanje že v minulosti delalo velike skrbi, težko hotele podpirati bolgarsko - turške načrte. Bolgarom samim in Turkom pa manjka sred-

stev za takšno akcijo in bi poleg tega imeli premočnejše nasprotnike, ki bi jih znali ovirati. (Nam se pa zdi, da bi bila Avstro - Ogrska in Nemčija takoj pripravljene, priložiti par polen na macedonski ogenj in poleg tega tudi macedonski Rumuni niso preveč zadovoljni z novimi razmerami — in teh bi najbrže rumunska vlada tudi ne pustila v nemar.)

Bolgarski Ferdinand Koburg si na vse načine prizadeva, da si izpodkoplje v Rusiji tla. Tudi neopikanosti si dovolji in pri tem ga podpira tudi avstro - ogrsko poslanstvo. »Berliner Tagblatt« poroča: V ruskih diplomatskih krogih vlada silna nevolja proti bolgarskemu dvoru zato, ker kralj Ferdinand proti vsem pravilom mednarodne olikanosti ruskega poslanika Nehljudova pri njegovem odhodu ne le ni odkloval, temveč pri odhodu ni poslal niti svojega odposlanca, da bi poslanika spremlil. Tudi člani avstro - ogrskega poslanstva so bili odsotni.

Žilica jim ne da miru. Avstro - ogrski vladi namreč. Če uredi eno zadevo s Srbijo, najde še drugo, ki kal medsebojne odnošaje. In pri izbiranju naši uradi niso v zadregi. Orientalna železnica zgublja nevarnost in uradi so že našli novo reč, da jo postavijo v turščico za strašilo. Avstro - ogrski poslanik je zahteval pri srbski vladi, da Srbija povrne one takše, ki so jih plačali parniki avstrijskega Lloydja, dokler je bila srbska vojska v Draču. Srbija je pa odgovorila, da ona teh taks ne more vrniti, ker je imela mnogo stroškov za vzdrževanje redu in uprave v Draču. Bo pa zopet mal konflikt, najbrže.

Seveda črnogorskemu kralju ne bo vseč, če bo kdo preglasno povedal, kako sodi o odnošajih med Srbijo in Crno goro. V skupščini je govorilo več zastopnikov o uniji med Srbijo in Crno goro. Vsi govorniki so bili burno pozdravljeni. Kralj je pa te zastopnike pozval k sebi in jim naročil, da se morajo v prihodnje držati malo bolj rezervirano.

Zanimiv junak. Te dni je umrl v Zagrebu major Uzelac. Bil je v vsem mestu in v vseh narodnih krogih dobro znan. Uzelac je bil sin one kršne Like, ki je dala naši državi že marsikatero junaka. Uzelac pa je bil zaveden Ličan, zato je bil znan po svojih nastopih. Imel je več afer, v katerih se je pokazal kot pravi junak. Pri dvoboju med Bogdanom Medakovičem in baronom Rauchom je bil kot sekundat. Na podlagi kodeksa je dokazal, da Rauch ni zmogel viteškega zadoščenja. Še bolj zanimiva je bila njegova afera z Ugronom. Ko je bil cesar na Reki, je zaklical Uzelac: »Živio kralj Hrvatski.« V saboru je potem Ugron imenoval Uzelaca »nekega kapitana«. Uzelac je hotel imeti zadoščenja — toda Ugron je pobegnil v Pešto. Uzelac je šel v Pešto in je iskal Ugrona. Ugron se mu moral povsod skrivati, ker se je bal njegove sablje. L. 1893. je bil Uzelac penzioniran in je odšel na svoje posestvo v Petrovac. Od tam je prišel v Zagreb, kjer je sedaj umrl.

Ali se more Cuvaja tožiti? Dr. Badaj in dr. Prebež sta podala v hrv. saboru predlog, naj se Cuvaja toži, ker je grešil proti hrv. ustavi in je prelomil zakon. Po zakonu iz l. 1874. ima sabor pravico tožiti bana, če prelomi zakon. Toda komisar je odgovoren samo kralju. Ali je torej mogoče Cuvaja tožiti. Tudi če bi ga tožili, bi bil Cuvaj k večjemu — odstavljen. Cuvaj pa je že davno v pokoj. Torej s tožbo ne bo nič. Pač pa se bodo Hrvati zavarovali proti Cu-

vaju II. To bi bilo tudi drugod dobro.

Nemci in Adrija. V graškem »Suftenblattu«, ki na veliko veselje ljubljanskih policijskih uradnikov in drugih kazinotov zopet izhaja, se zavzema neki Pogačnik (ki je, seveda, trd Nemec!) za to, da bi Nemci osvojili — Adrijo! Nič več in nič manj! Na parnike naj pridejo kapitan in mornarji iz Tirolskega, Solnograškega, Zgornjega Štajerskega — sploh iz dežel, ki so daleč od morja, ker blizu morja Nemcev pač ni — in Adrija postane nemška. Seveda, na parnikih nemška komanda in sploh vse nemško — ni hudič, da ne bi to Slovincem, Hrvatom, Srbom in Italijanom, ki bivajo v avstrijskih primorskih deželah, tako imponiralo, da bi se vsi skupaj ponemčili. Sedaj se iz Nemcev, kakor pravi Pogačnik, na Primorskem, vse norčuje. Ako vidijo v Trstu otroci Nemca s štajerskim zelenim klobukom, začnejo vpiti za njim »mioce« (Knedl), ko pa zavzamejo Nemci morje, se bo v Trstu vse po trebuhu valjalo pred vsakim Nemcem. Tako misli meada renegat Pogačnik in naši Nemci in nemčurji so dovolj neumni, da verujejo v možnost uresničenja takih načrtov. Bodo še izprevideli, da to ni ravno tako lahka reč.

Die neulirische Bewegung je naslov članka graš. »Suftenblata«, v katerem se ta jezi, ker imajo Slovenci rajše Srbe kot Svabe. Ljubezen in navdušenje za Jugoslovanstvo je nastalo še le po l. 1908, in to takrat, ko je bila (o strah!) vojna napetost med Srbijo in našo patrijo v najhujšem štadiju. Seveda članek je poln sumničelj in niti tega ne manjka, da so se Slovenci kot srbski »komitaši« jako dobro obnesli. Gospodje v kazni mislijo, da se bomo sedaj vrgli na kolena in obesili po stenah Bismarckove in Viljemove slike; res je, da so se mišljenja od l. 1908 vendar nekoliko spreminila, in mislimo, da bodo šla svojo pot, ne glede na prismojarije graškega »Suftenblatta«.

Kdo je danes prijatelj Svabov? Dunajska revija »Osterreich Rundschau« prinaša članek pod naslovom »Natiirliche Bundesgenossen der Deutschen«, v katerem neki Karol Felix Wolff našteva vse maloštevilne prijatelje Svabov. Cel članek ni drugzaga kot smubitev raznih narodov za švabstvo. Seveda je število teh prijateljev jako malo; so to Madžari in Rumuni, mogoče tudi Italijani, katerim slika pisatelj kolosaten strah pred Rusijo — voditeljsko slovanske narodnosti. Pisec si predstavlja bodočo evropsko vojno kot boj za nadvlado Slovanov eventualno Germanov. Pravi, da je Francoska nezmožna uspešno izvojevati kakšno vojno, edino kar se je pred vsem bati, je Rusija, katero bodo podpirale Francoska in druge slovanske države. O izidu morebitnega evropskega boja je nemogoče odgovoriti, v katero rego prilog bo izpadel. Gotovo je, da ako zmaga Nemčija, postane Avstrija v ožjem pomenu besede nemška provinca, ki bo Nemčiji držala most do Adrije, zato tudi članek odreja Italijanom posest Trsta in avstrijskega Primorja. Ker Italijani ne bodo dobili Trsta, se jim obljubuje kot odškodnino Korziko, Nico in Tunis (čudno, da ne celo Francosko s Parizom venci bolj pozorni, kajti po prerošju moč, Rumuni pa dobijo mogoče tiste dele Sedunograškega, kjer žive njihovi rojaki. To se pravi avstrijske Slovence bodo Svabi lahko porabili kot hlapce na njih rodni zemlji jih bodo švabski oficirji pretepali. Zglede vidimo v Savernu. — K gori navedenemu članku bi bilo pripomniti, da naj postanejo Slo-

vred). »Viteški Ogrji« bodo utrdili kovanju raznih kapacitet se bo šlo pri spreminjanju evropskega zemljevida tudi za našo zemljo — in naj v boju za to padejo vsi pomisleki. Šlo se bo za naš obstoj!

Nemci in pivo. V Argentiniji živi okoli 100.000 Nemcev, tako piše v graškem »Suftenblattu« neki nemški inženir iz Argentinije. Ampak ti Nemci se prav hitro in lahko raznarodujejo, četudi imajo nemških šol v izobilju. Stariši so še Nemci, otroci pa že popolni argentinski Španci, ki s starši še govorijo prav slabo nemščino in tudi v šolskem posloju govorijo nemško, čeprav stane to učitelje velikega truda, ampak kakor hitro so otroci sami med seboj, ne spregovorijo niti ene nemške besede, tega, da so Nemci, jim pa sploh nihče ne more dopovedati in iz dopisnika »Suftenblata« so se taki sinovi nemških starišev naravnost norčevali, ko jim je dopovedoval, da so Nemci. Iz tega se vidi, da se morejo Nemci vzdržati samo tam, kjer imajo moč v rokah (v Nemčiji in Avstriji), sicer pa propadajo in se raznarodujejo še v drugem kolenu. To boli dopisnika, ampak še bolj ga boli to, da Nemce povsod poznajo, kot velike pivce piv! Pravi, da kakor se ve po celem svetu, da je Italijanu glavna hrana polenta, tako se tudi ve povsod, da sta Nemec in pivo nerazdružljiva pohna. To gre tako daleč, da se je celo v argentinskem parlamentu neki poslanec norčeval iz nemških dijakov, češ, da samo pivo pijejo in razne neumnosti ugajajo. Kakor se iz tega vidi, Nemec v inozemstvu ne uživajo posebnega ugleda. O nemški kulturi n. pr. nočejo v Argentini niti slišati in na učenje nemščine nihče niti ne misli, pač pa jim je simpatična francoska kultura in se radi učijo francoskega jezika. No, naj se Nemci potolažijo; njihova »kultura« je celemu svetu vzorna, zato pa nekateri Slovence kar norijo za njo.

Završnica. Sliji se, da sta pri Završnici baje en nemški in en italijanski podjetnik in da sta odpustila več slovenskih delavcev, ki se jih baje misli nadomestiti z — Italijani. To bi bilo res vzorno in popolnoma narodno.

Klerikalni hinavci! V Dragi na Dolenskem so Kočevarji ustanovili Sufferajnsko šolo, ker niso zadovoljni z deželno utrakvistično. Tega se je spomnil »Slovenec« z vodeno notico, katero zaključuje: »Ja (!) Slovca kar strese, če premišluje to v obraz žgočo krivico in dvojno mero s katero merijo avstrijski Nemci sebe in nas.« Res postenega človeka kar strese ko vidi tako klerikalno hinavščino! Kje pa je slovanska šola v Kočevju? Klerikalci imajo premoč v deželi; slovensko večino v državnem zboru in trpe, da vlada tako postopa s koroškimi Slovenci. Pri vsaki priliki kadar se gre za »profit in kšeft« izdajo Slovence! Pokažite vendar svojo moč vsaj v deželi, ako koroški deželni funkcionarji tako uspešno zatirajo Slovence, zakaj ne bi kranjski deželni zbor nekoliko postrigel peruti tudi kranjskim Kočevarjem. Vodene notice ne zadostujejo, pokažite svoje uspehe, in ki imate moč v deželi! — Enako za enako. Kakor drugod z nami — tako pri nas z drugimi!

Kaj je vse mogoče pri Slovencih — drugje ne! V K. je ugleden posestnik R., ki je znan kot nad vse naroden možakar. Da je res tako »naroden« se razvidi iz tega, ker so bila poročna oznanila njegove hčere naročena pri Svabu; klobuki se dobavljajo pri Svabu, istaklo razno drugo blago. Pika vsemu pa je, da

FRANCE ŠAJER:

Ljubezen je bolezen...

I.

Naši očaki so trdno verovali, da živi na luni star kovač, ki je pijan noč in dan. Toda vsaka vera zmizne prej ali slej. Danes pravijo, da je luna mrtva zemlja, kjer ni vode. No, če ni na luni vode, lahko tem bolj verjamejo, da biva na njej kak zabljan pijanec. In če ni to kovač, ki bi koval podkve, je vsaj kovač, ki kuuje verze.

Tako je! Na luni živi pesnik. Par let je moril na zemlji ljudi in sebe. Nekoč je vstal o polnoči ter šel pod okence kjer je spavala najbolj srčkana deklica na celem svetu. Natihoma je zapel. Toda hipoma je pridrvel izza vogala stražnik in odprl notes. Pesnik je pel kar dalje, ker si je mislil, da si bo stražnik zapisal samo note od te lepe melodije. Ampak stražnik ga je strogo pozval, naj pove, kdo da je.

Pesnik je dejal: »Kdo sem jaz? Ali me ne poznate? Jaz sem najnesrečnejši človek na celem svetu. Jaz bi blazno ljubim. Ona se pa niti ne zameji zame. Hvaležen bi bil, če bi me vsaj obšla skozi okno. Ampak ona me popolnoma ignorira. Gotovo ima trden spanec!«

Polica j se je pa razjezil: »Pa ga drugi nimajo. Ne stojte se špasat! Kdo ste?«

Mladenič je še enkrat zavzdihnil: »Jaz sem jaz! In je zbežal kot burja. Polica j pa za njim, toda ga ni ujel.

Pod okence pesnik ni več hodil. Odslej je pa presedel celo noči ob svojem oknu in strmel v strehe, ki jih je pokrival sneg. Ko pa je vstala luna, se mu je zdelo, kakor bi okovala strehe s čistim srebrom. In se je čudil, gledal v luno in v duši mu je bilo zelo hudo.

Ljubezen je huda bolezen. Mladenič je gledelo lica in mislil je noč in dan na lepo mladenko. Tudi pisal ji je parkrat in jo prisrčno prosil, naj mu pošlje vsaj sliko na poste restant. Vsak dan je hodil povpraševat na pošto. Toda vedno zastoj. Poštariji so ga poznali že od daleč in mu migali kar skozi okno, da ni nič zanj.

30 dni je čakal in povpraševal. Potem si je pa rekel: »Če ni odgovorila do zdaj, mi sploh ne bo. Jaz ne bom več povpraševal na pošti. Deklica ima svoje predsodke, kajti jaz nisem navedel svojega imena, in neznanec ne bo pisala. Toda poslal sem ji svojo sliko. Če bi ji ugajal, bi odgovorila: »Jaz ni ne ugajam!«

Nato je pisal lepí deví pismo ter je obljubil, da je ne bo več nadlegoval s pismi. Obenem jo je pa prosil,

naj mu vse oprostí. Mislil si je, da jo bo pozabil.

Toda prej bi pozabil človek, da je krščen! Pozabil ni, ampak zmeraj bolj je mislil na svojo dušico, srnico, kakor jo je nazivjal sam pri sebi. In vedno bolj mu je bilo hudo v srcu.

Po cesti je stopal zamišljen, sključen. Če so ga videle stare ženske, so kar zazijale in prerokovale: »Preveč je snh. Preveč je bled. Bo šel po gobe kmalu.«

Tudi sam se je zavedal, da je kakor mumiija. Da bi se okrepčal vsled te nesrečne ljubezni, je pridno pil terana. Toda črno vino vžiga kri in strahoma je opazal mladenič, da bo navsezadnje postal vročekrven.

In res je postal naglo vročekrven, toda tolažil se je sam s seboj. Včasih je bil zelo siten ter nezadovoljen s svojo usodo, ko se je zavedal, da je njegovo življenje popolnoma zgrešeno. Ob takih prilikah se mu je zdelo, da bi bilo najbolje, če bi ustrelil devo, ki ga ne mara. Nato bi jo vroče obtel in poljubljaj ter se končno ustrelil tik nje.

II.

Visoka pesem čiste ljubezni! Jaz bi jo pel, da bi odmevala po vsem svetu! Njeno ime bi ponavljali ribiči, ko love v morju sardele. Indijanci v pragozdovih, ko skalpirajo belokož-

ce. Njeno ime bi ponavljali azijski bogovi, ko bi ponujali svojo demisijo, češ, odveč so bogovi, če živi na svetu boginja, spočeta iz jutranje rose na jelkah.

O jelka, ti simbol sveže, zdrave prirode. O jelka, ti sen puščavnikov v Sahari. O jelka, v tvojih vršičkih prepeva divji petelin in vabi kokoši. Pod tvojimi nogami rastejo ciklame. O jelka, jelka, jelka! Ti duša duhtčega gozda!

Nekoč pa mu je zašepetal nek glas v notranjem: »Ne išči v ženskah duše. Ne išči v ženskah srca. Ženske nimajo duše. Nimajo srca!«

Zato si je zaželel, da bi se tista deva kolikor mogoče hitro poročila s kakim nerodnim dolgočasnežem. Kajti uverjen je bil, da bi se potem tem lažje seznanil in spoprijateljil z obema.

Poročila se je res kmalu. Toda njen mož je bil zunanji minister grof Aciou. Toliko britej je bil mladenič vendar, da si je mislil: »Pri ministru ne bom nikdar prijatelj za ob nedeljah popoldne!«

In je obupal popolnoma. Sedel je na vlak. V Logatcu je izstopil in šel peš proti Idriji. Blizu Idrije je divje jezero pod navpičnim skalovjem, kakor pod nedostopno trdnjavo. Tam taste rdeči rododendron. Voda je ze-

lo mrzla. Človek se ne bi kopal v divjem jezeru niti ob pasjih dnevih. Ljudje pravijo, da divje jezero požira. Nekoč sta padla dva vola v jezero in priplavala sta v Vipavi na beli dan. Divje jezero je sploh zelo interesantno. Nekoč je padel nekemu Vipavcu klobuk v vodo, in našli so ga čez par dni ob divjem jezeru pri Idriji.

Obupani mladenič je dospel ponoči do divjega jezera. Luna je sijala tisti čas ravno nad divjim jezerom. Mladenič je pa vzkliznil: »Ni vredno, da živimo to bedasto življenje! Toda kaj bo po smrti? Če pridem v peklo, bo gorko. Tu na zemlji sem se tako prehladil, da kreham, kakor bi imel oslovski kašelj. V peklu si bom pa vsaj popravil rahlo zdravje. Če pa pridem v nebesa, bom hvalil Boga. Naj bo, kar hoče!«

In je pogledal luno, ki je odsevala tisti hip v jezeru. Nato je skočil korajžno v vodo in naglo utonil.

III.

Pesnik pa ni dospel niti v nebesa, niti v vice, niti v peklo. Povsod so se ga bali, ker so si mislili, da je ljubezen huda bolezen. Mladenič bi jim bil samo v pošunjanje. Po dolgem prekanju so ga poslali na luno, češ, pesniki niso za drugam, kakor za na luno.

hčerka obiskuje nemški zavod!! To so narodnjaki!

Blejsko jezero zamrznjeno. Z Bleda se poroča: Temperatura 6° pod ničlo, vreme jasno, sankališče dobro prirejeno. Jezero izobno za drsanje. Slitaža izvrstna, ski povsod ugodno.

Telovadno društvo Sokol v Domžalah priredi v nedeljo 1. svečanost 1914 v »Sokolskem domu« običajni plesni venček, kateri obeta biti najlepši izmed vseh dosedanjih. Priprave so v polnem teku in obširne, tako, da bodo za vsakega cenj. gosta preskrbljeno, da se bo dobro zabaval. Sokolove prireditve v Domžalah samih premalo cenijo, dasi ravno se Sokol trudi, da bi ustregel vsem željam. Sicer je bil zadnji silvestrov večer obiskan tako dobro, posebno od cenj. gostov iz okolice, dočim bi se lahko mnogo več Domžalcev udeležilo te prireditve. Upamo, da bodo tudi Domžalci spoznali koristi Sokola in ga gmotno bolj podpirali vsaj s tem, da se bodo v častnem številu udeleževali Sokolovih prireditev. Sokolov plesni venček je vendar najlepša prireditev v predpustu v Domžalah, zato se je bode tudi vsak, kdor se hoče enkrat nepriljudno zabavati, udeležiti. Ljubitelji plesa se bodo lahko naplesali ob zvokih orkestra Domžalske družbene godbe, za druge bode pa preskrbljeno z dobro jedjo in pijačo. Polg navadnih plesov se bode plesalo tudi češko besedo in četvorko. Zato naj bode geslo vseh ljubiteljev plesa in zabave: V nedeljo 1. februarja 1914 vsi na plesni venček Domžalskega Sokola! Na zdar!

Slovensko društvo »Triglav« v Belgradu. V Belgradu se je osnovalo slovensko društvo »Triglav«, ki ima za namen, zbirati okoli sebe Slovence, nahajajoče se v Srbiji, pospeševati kulturne in gospodarske stike slovenskih dežel s kraljevino Srbijo in dajati informacije poštenim in defavnim Slovincem, ki žele priti v Srbijo. Na 1. rednem občnem zboru, ki se je vršil v soboto 17. januarja, je bil izvoljen sledeč odbor: Predsednik: g. dr. Niko Županič, kustos »Narodnega Muzeja«; podpredsednik: g. pod ing. V. Smrekar, inženir občine belgrajske; tajnik: g. Vladislav Fabiančič, stud. phil.; blagajnik: g. Rasto Čukunus, uradnik železniške direkcije; knjižničar: g. Ante Gaber, pomoč. kust. »Etnograf. Muzeja«; gospodar: g. Josip Mihelj, mizarški mojster; arhivar: g. Ivan Vidic, urad. železniške direkcije. V namestništvo so bili izvoljeni: g. Vit. Fed. Jelenc, g. Janko Pinžar in g. Rado Rožaj. Revizorja: g. Vlad. Pojšak in g. Viktor Deisinger. Tem potom naznanja društvo vsem onim, g. iz domovine, ki so se nanje obrnili glede informacij o službah itd., da bo odgovarjalo v tej zadevi še-le, kadar se osnuje informativni odsek, kar se bo naznailo potom slovenskega časopisa.

Slovenska in hrvatska mladina se vabi, da stopi v medsebojno korrespondenco. Tako se bo pospeševala jugoslovanska vzajemnost in bomo drug drugega spoznavali. Kdor se zanima za kulturna in socialna vprašanja svojega bratskega naroda, vsak naj stopi v ta krog. Sleherni je pristožno vabljen. Bodimo si brat in brat, sestra in sestra! Natančne nastave je pošiljati na: **Jedinstvo, Maribor, Stajersko, glavnoopisništvo.** Želi se znaniko za odgovor. — Vsi slovenski listi se prosijo, da ta oklic ponatisnejo.

Zimski šport v Bohinju. Dne 8. februarja t. l. se vrši v Bohinju velika sankajska in smučka tekma. Ker so snežne razmere za to prireditev letos

posebno ugodne, je pričakovati, da bode ta zimskošportna tekma imela velik uspeh. Zanimanje goriških in tržaških športnih krogov, ki obiskujejo redno sankališče v Bohinju, je zelo veliko.

Družbi sv. C. in M. je poslala podružnica v St. Rupertu med drugim 8 K 62 v, nabranih v veseli družbi v gostilni pri g. Frelhu. G. O. Ploj, notar v Crnomlju je poslal 10 K iz kazenske poravnave Kolbezen, proti Stariha. — Na godovanju g. nadučitelja Gnusa se je nabralo 11 K 33 v. Glavno zaslugu pri tem ima daržljivi g. asistent j. žel. Rudolf Segula z Zidan. mosta.

Podružnica C. M. družbe v Bohinjski Bistrici priredi dne 1. februarja plesno veselico in srečolov v salonu Grand hotela Triglav. Sodelovala bode godba c. in kr. pešpolka navdvojede Frana Ferdinanda št. 19 iz Tolmina. Nadejamo se obilne udeležbe sosednjih C. M. podružnic in prijateljev družbe sv. Cirila in Metoda.

70letna starica skočila v morje. V samomorilnem namenu je skočila v morje 70letna vzgojiteljica Forzijeva iz Palermo. Forzijeva je utonila. Pred svojim obupnim činom je napisala policijskemu ravnatelju pismo, v katerem mu sporoča, da jo je neki mlad duhovnik, ki je vedel o njenem bogastvu, pripravil do tega, da je zapustila svoje dobro mesto vzgojiteljice in se preselila k njemu, da bi v miru uživala plodove svojega truda, kakor ji je duhovnik pisal v vabilu. Kmalu pa se je pokazalo, da je šlo duhovniku samo za denar, ki mu ga je vzgojiteljica v svojem zaupanju tudi dala. Nato pa je Forzijeva mesto v miru živela v bedi in pomanjkanju. Forzijeva se je hotela vrniti v svojo službo in je zahtevala od duhovnika denar. Ta pa ji je zagrozil, da jo bo ustrelil, če bo še stavila take zahteve. To je bil vzrok, da je 70letna starica skočila v morje in končala s tem svoje življenje. Farska malha je povsod enaka, na Kranjskem kakor v Italiji.

Častnik ustrelil ciganskega kapelnika. V restavraciji Samarkand v Petrogradu se je pripetil v noči na 22. t. m. krvav prizor. Gardni častnik Kolsakov je ubil kapelnika ciganske godbe Stefanova. Ker ga je ta citiral predse zaradi njegovega nesramnega obnašanja napram Stefanovi hčeri. Častnik je rnil tudi hčerko in še nelega drugega cigana.

Vohun. V Tridentu so aretirali dne 22. t. m. nekega Italijana, Bellonija po imenu, ker je bil na sumu vohunstva. Izročili so ga dunajskemu sodišču. Belloni se je kot italijanski vojak udeležil vojne v Tripolisu.

Se en vohun. Že več mesecev je opazoval major Apellius iz Vidma, da se klati okrog tamošnjih utrdb neki sunljiv človek. Major je uvedel preiskavo in poizvedovanje. Dne 21. t. m. zvečer je tamošnja policija pri prihodu vlaka iz Kormina aretirala Henrika Pozzija iz Gradiške. Iz kraja je Pozzi tajil, da bi bil vohun, sledujoč pa je vendar priznal, da je nosil avstrijskim oblastim informacije glede Italije.

Ponarejalci denarja. Mejna policija na Reki je izsledila zelo razsežno družbo ponarejalcev denarja. Neki Rečan, ki se je prej bal posledic, je naznanil policiji, da izdeluje neki vinski trgovec iz primorskega Tržiča po imenu Vincenc Lunjevič ponarejene bankovce in jih spravlja v promet. Na podlagi hišne preiskave so aretirali Lunjeviča, ravno tako nekega Tržačana po imenu Savičič, pri katerem so našli 92 ban-

kovcev po 100 lir in 185 po 50 lir. Vsi falzifikati so imenitno izdelani. Dognano je, da je imel Lunjevič tudi na Hrvaškem sokrivce. V Prezidu je bil aretiran neki Stjepan Proha. Reška in tržaška policija nadaljujeta poizvedovanje.

Vojaško smučko tekmo prirede v torek 27. t. m. udeleženci vojaškega ski tečaja v Bohinju pod vodstvom poročnika Werlein. Skidetašemont tukajšnjega domobranskega pešpolka 27. ima vsako leto smučke tečajev v Bohinjski Bistrici in je imel ta kurz posebno letos izborne snežne razmere. Ob zaključku tečaja prirede udeleženci med seboj malo tekmo pri kateri svira oddelek domobranske godbe.

Trojen samomor. V Odesi se je te dni zastrupil bivši milijonar, posestnik Hoffmann, ker je finančno popolnoma propadel. Njegova žena se je tudi usmrtila, ko je zvedela, da so vse njene dragocenosti zastavljene. Tudi Hoffmannov nočak je izvršil samomor. Ustrelil se je med neko predstavo v kinematografskem gledališču.

Cesarjev dar rezervistu. Bivši trgovec Ladislav Gross iz Velikega Varadina je moral vsled balkanskih nemirov stopiti k polku kot rezervist vkljub temu, da ima pet majhnih otrok in da je on edini preživljaj svojo staro mater. Pstnil je celo rodbino v največji bedi. Ves njegov trud, da bi ga izpustili, je bil zaman. Slednjič je bila poslana cesarju mila prošnja, ki jo je podpisala Grossova mati, žena in vseh pet otrok. Sedaj je nakazal cesar rodbini 3000 K iz svoje zasebne blaginje. Denar bo izplačan v treh obrokih.

Usodna igra s samokresom. Dne 22. t. m. dopoldne se je sešel v Všenorih na Češkem 17 letni Frančišek Jechte s svojim prijateljem Francetom Poulom. Oba sta se igrala z nabitim browningom, ki ga je Paul prinesel s seboj. Ta je bil trduo prepričan, da je samokres zaprt in je v šali pomeril na prijatelja. Komaj pa se je dotaknil jezika, je nenadoma počil strel in Jechte se je zgrudil na tla, zalet v prsa. Ker je zdravnik konstatiral, da je fant zelo težko ranjen, so Jechteja prepeljali v bolnišnico. Tako je, če imajo otroci orožje v rokah.

Obešenec, ki so ga našli šele čez tri leta. V neki vasi pri Češki Kamnici so našli v tamošnjem bližnjem gozdu obešenca, ki je visel tam že že — cela tri leta. Pred tremi leti je namreč izginil iz omenjene vasi neki tamošnji kmet. Iskali so ga povsod, toda brez uspeha. Šele predletel eden so psi zavohali oni kraj. V obešenču so ljudje spoznali kmeta, ki je pred leti nenadoma izginil.

Ustrelil se vročilo svojih tovarišev. V neki gostilni v Bilskem se je kratkočasilo in zabavalo več fantov, med katerimi se je nahajal tudi čevlarski pomočnik Fiedler. Ko je bila zabava v najlepšem teku, je odšel Fiedler na dvorišče gostilne. — Fiedlerjevi tovariši, nič dobrega slutet, so tekli za njim in so dobili vselega tovariša na dvorišču s prestreljeno glavo. Takoj je prišla pomoč, ki pa ni imela več uspeha. Fiedler, ki je bil mrtev, je izvršil samomor, ker se mu je pristudilo življenje.

Roparski napad na staro. Dne 22. t. m. so našli v Amstetnu hišno posestnico Marijo Frischovo, 72letno staro s trinajstimi udarci s sekiro težko poškodovano in oropano. Morilec je pobegnil in ga doslej vkljub temu, da so poslali za njim dva policijska psa, še niso našli.

Dva aretiranca ustrelita stražnika. Dne 23. t. m. sta hotela v Katoivicah dva stražnika aretirati dvoje Rusov. Ta pa sta se uprla aretaciji in sta oba stražnika ustrelila. Morileca sta pobegnila čez mejo.

Samomor nadporočnika. V Temišvarju se je dne 22. t. m. ustrelil poveljnik vojaške posadke, nadporočnik Julij Popovič. Bil je 29 let star in oženjen. Kaj je bilo vzrok samomora doslej še ni znano.

Velika nesreča. V Hamburgu je eksplodiralo na nekem transportnem vozu devetsto kilogramov smodnika. Vsled grozne eksplozije je bil voznik na kosce raztrgan. Ravno tako tudi dva konja.

Grozen zločin. Kakor se iz Pariza poroča, se je dne 23. t. m. odkril v Cambrayju grozen zločin, ki je bil najbrže inspiriran od čitanja frankfurtskega procesa proti Hopiu. 34letna gospa Oktavija Lecomte je zastrupila svojega šestdesetletnega očeta in svojega trinidesetletnega brata z arzenikom, da bi se polastila dedščine.

Vsled izbruha vulkana spremeni otok. Paruk »Makambo«, ki je priplul dne 21. t. m. v Melbourn, poroča, da se je otok Ambryn (na Novih Hebridih) vsled izbruha vulkana popolnoma spremenil. Misijonarsko poslopje in bolnišnica ležita sedaj trinaest stopinj pod vodo, dočim se je na drugem kraju, kjer je bilo prej morje, vzpel cel pas grčaste zemlje, kaki dve milj dolg. Med izbruhom vulkana je bil otok sama masa lave, voda je vrela in žele in rube so plavale kuhane na morskem površju. S parnika »Makambo« se je tudi videlo, da se dviga z otokov Pamy in Lovelu velik dim.

Denarna kriza končana! Ta vest se zamore uresničiti pri vsakomur, ki glasom današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke naroči turško srečko in z njo zadene glavni dobiček 400.000 ali 200.000 zlatih frankov. Če bi pa končno glavnega dobička tudi ne bilo, zamore se mu pripetiti drugi večji dobiček, na vsak način pa najmanjši, ki ga more zadesiti! Za turško srečko izdan denar tedaj nikakor ni izgubljen. V srečnem slučaju se mu izplača več kot tisočero, v najneugodnejšem slučaju pa dobi v obliki najmanjšega dobička velik del, s prodajo srečke v doglednem času pa najbrže tudi ves svoj denar zopet nazaj. Turška srečka v zvezi s srbsko državno srečko iz leta 1888, ali pa s srečko italijanskega rudečega križa tvori tedaj ideal za one, ki za nizko ceno hočejo poskusiti svojo srečo s srečkami.

Liubljana.

Madž v našem mestnem zastopu. Liubljana je v zadnjih par letih v tem »napredovala«, da so prišli v občinski svet — Nemci in klerikalci, in da je zgrubila se polovico — avtonomije! Prvo je — sramota, drugo je — škandal! Klerikalci imajo za celo deželo svoj bojni načrt — glavni in podrobni. Referansi so razdeljeni. Deviza se glasi: Kranjska mora postati od zad. vasi pa do glavnega mesta — klerikalna domena. En kapitelj tega generalnega načrta obsega — zavzetje Liubljan. Sprememba obč. volilnega reda za Liubljano je bila prvi naskok na to mesto. Danes imajo res v obč. svetu 14 ljudi. Če jih pogledate od blizu — mora biti poštenega človeka — sram! Že to je sramota, da so ti ljudje notri; kar počno — je škandal. Klerikalci upajo zdaj, da dobe pri

prilodnih občinskih volitvah v občinskem svetu z Nemci — večino. In med seboj šepetajo, da bo ta razpust kmalu! Ali, ljubljansko meščanstvo se ne bo tako daleč spozabilo, vrglo v kot svojo politično zavednost in pravico, ter pustilo da bi vladali v tej avtonomni napredni občini ljudje, ki je niso sposobni vladati, pač pa je oropati vseh pravic in pred celim kulturnim svetom ponižati. Pod dvoglavin orlom ne bodo vladali — čuki! Ali: jezuit in klerikalec sta vztrajna, in zato klerikalizem napreduje. Krt rije tudi na tihem, a uspešno!

Sankarska tekma pod Tivolij. Včeraj dopoldne ob 10. se je začela tekma v sankanju, ki je bila zelo živahna in je prav lepo uspela. Predvsem moramo povdarjati, da se je tekma izvršila brez vsake nezgode. Na sankališču je bil dr. Demšar, ki pa ni imel prilike posredovati. Včeraj jutraj je kazal toplomer 16 pod 0. V tekmi juniorjev so dosegli g. Skale: 1:12:8 min. (ki je dosegel sploh največ točk) Bergant 1:13:8 min. V tekni za Ljubljano Kelec 1:13:0 min, dr. Zupanc 1:17:2 min, dr. Pavlin 1:17:8 min. Iz tega se vidi, da se je tekma zelo dobro izvršila in je pokazala, da imamo moči, okoli poldneva je bilo 12 pod ničlo. Jutraj je bila vsa Ljubljana v »svitu«, ker je ponoči padla megla. Zato je bilo tudi tivolsko sprehajališče krasno. Na sankališče je prišel tudi g. župan dr. Tavčar, gospa županja in mnogo naših narodnih zastopnikov. Zbralo se je tudi mnogo občinstva, ki je z zanimanjem zasledovalo tekmo. Do 12. ure je igrala vojaška godba. Zvečer se je vršil v hotelu »Tivolij« zabaven večer, pri katerem se je razglašal uspeh in so se razdelila darila. Uspeh tekme je jako lep. V splošni tekmi je bil prvi g. Lanter (Ljubljana) prvič 1 min. 13:3 sek., drugi 1:12 min. skupno 2:26 min. Drugi je bil Jelenc (Tržič) prvič 1:15 min., drugi 1:15 min. — skupno 2:30 min. Tretji je bil Janko Kelec: prvič 1:19 min., drugi 1:15 min., skupno 1:32:9 min. — V dvojni tekmi so dosegli: Saša Bežek-Skale 1:17:1 min., dr. Salberger-Kelec 1:18 min., Mencinger-dr. Salberger (za Ilirijo) 1:14:4 min. — V damski tekmi so dosegli: Vlada Bežek 1:15:8 min., gđna. Reich 1:18:6 min., gđna. Trstenjakova 1:21:9 min., gđna. Troškar 1:29:6 min., ki bi mogle teknovali tudi na večjih tekmah. Telefonično zvezo je oskrboval vojaštvo. Sploh je bilo tivolsko sprehajališče zelo oživljeno in moremo biti veseli take zime, ki je tudi drugim nudilo kljub mrazu mnogo lepega užitka.

Prva dva mostova, ki se zgradata letos na mestu starih, sta Šentjakovski, ki ga da — ker je erarični, zgraditi vlada s proračunjenimi stroški 200.000 K, in h kateremu prispeva mestna občina za oba stranska hodnika 20.000 K, ter Šentpeterski, ki se mora vsled nerabnosti in iz prometnih in varnostnih ozirov to pomlad podreti. Šentjakovski most mora biti tekom devetih mesecev gotov in kolavdiran.

V včerajšnji številki se je vrnila pomota, češ da se je vršil zegan bal, imelo se je glasiti: se bo vršil zegan bal in sicer v soboto. Pozivljamo že sedaj vse, da gredo na vse druge plesne, ki jih bo v soboto cel kup, samo v »Union« naj ne gredo med klerikalce, ker je to nečastno za vsakega Slovence.

Glasbena Matica v Ljubljani javlja svojim članom in glasbenim krogom, da so za člane namenjene muzikalije za društveno leto 1913/14. ravnokar dotiskane. Člani »Gl. Matice«, ki plačujejo letno članarino 6 K, dobijo letos 3 zvezke muzikalij

Luna je mrtva zemlja, kjer ni niti vode. Sredi lune stoji velik reflektor, ki se ga lahko naravnano karmorkoli. Pesniku je bilo ukazano, naj pošlja iz lune svetlobo enakomerno na vse strani. Sprva je ubogal. Kmalu se je pa spomnil, da živi na zemlji najlepša žena, soproga zunanjega ministra grofa Aeiou. In si je pametno mislil, češ, zdaj bom lahko pokukal skozi okno. Iz lune je namreč pesnik vse videl, kar se godi na zemlji.

Toda na zemeljski obli je Aeioujeva država kakor neznamna pičica. Pesnik je ni našel takoi. Tako se je zgodilo, da se je zmotil in naravnal launice žarke na Mehiko. Ko je začela luna trkati Mehikance, so si kakor norci skočili v lasce in ušesa ter se voljskovali sami s seboj.

Drugo noč se je zopet zmotil in z luno preveč razsvetlil Afriko. Ko je torej začela luna trkati ljudozrce, so skoraj znoreli in se spravili nad sladke koreninice. Vsi so oboleli, ker so si pokvarili želodce.

Potem je prehitro zasuknil reflektor na Angleško. Kakor bi švignil sam satan v Angležinje, so začele babnice besneti in so nemoralno pobijale šipe, demilirale hiše itd.

Nato je raztrosil svetlobne snopce po Kitajski. Sinovi kitajske dr-

žave so kar znoreli, si odrezali kite in iskali posojila v Avstriji, dasi bi lahko celo norci vedeli, da je ta država zadnja na svetu, ki lahko izposoja.

Nekoč je razlil blesk lune po Balkanu in so se bratje pobijali blazno.

Čez par dni je premaknil žarke na Turčijo. Kakor v »gašperiteatru« je vstal major Enver-beli in se začel bahati, da bo s svojo veliko armado sklatil luno z neba.

Šele po dolgem času je našel pesnik zaželjeno državo in mahoma se je zalesketala v luninem svitu. Ko je torej začela luna trkati tisto državo, so znoreli generali in postali knjižni. Ministri so postali tatovi, celibatarij — babjeki, svetnice — sleparice, abstinenti — pljanci, umetniki — abstinenti, evanji — Don Juani. In celo deželni glavar je postal vratar ter zapiral gledališče.

Vse je bilo narobe, dokler ni našel pesnik ministrove palače. Od tedaj je pa trkala luna samo tiste, ki so bivali v palači.

V nekaterih družinah spi žena v svoji sobi, mož pa v svoji. To je edino pravilno, ker tako lubezen ne izgubi poetičnega čaru. Zelo slabo vpliva na dušo, če spita mož in žena

v eni sobi na banalen primer ob postnih dnevih in tako dalje . . .

Tudi minister grof Aeiou je spal v svoji sobi. Njegova lepa žena pa v svoji. Ko so se torej žarki lune zapčili v ministrovo palačo, je vstal grof Aeiou iz gorke postelje in začel bedasto pisati najneumnejše odloke, razglase, razpise, akte, note, pogoje, predloge, nasvete, izmenjave misli, mediacije, propozicije, cirkularje in tako dalje, kakor bi mu narokovalo milijon norcev.

Pesnik pa je iskal z reflektorjem po dvoranah lepo grofica. Čem bolj je koncentriral žarke, tem razločnejše je opazal celo malenkosti. Končon je ugledal grofica, in neizmerna sladkost se je ovila njegovih občutkov. Kakor gozdna vija je spala pod svilnato odejo, svetlomodro kot potočnice, spominčice ali nebo zimskega, jasnega dne.

V pesnikovem srcu je vzplamtela lubezen kot bi vzplamtelo milijon zvezd. Ko je začel božati spečo lepoticu z luninimi žarki, mu je drhtelo srce od nepopisne blaženosti. Toda končno je zaplakal kot lačen otrok: »Ah, kaj mi hasne, ko je pa tako daleč zemlja in lepa grofica. Prokleta luna. Tak sem kot mož v morskem svetilniku: sam in zamuščen . . .«

Zdajci se je predramila grofica, in se srčkano plaho ozrla po sobi. Nato je odšla v drugo sobo ter sedla h klavirju in zaigrala: »Lubezen je bolezen.«

Proti nebu so plaval mehki, sanjavji akordi. Pesnik jih je čul in v srcu mu je bilo zelo hudo. Ni se mogel več premagovati. Z dlanjo si je zakril oči in začel plakati neutušeno.

Pa je prijadal od nekod bel oblak ter zakril luno.

IV.

Lubezen je bolezen. Vsako noč je osredotočil pesnik žarke na ministrovo palačo. Lepa grofica je svetovala možu toinono. Grof jo je ubogal in pisal akte, propozicije, cirkularje. Takih budalosti še ni slišal svet.

Druge države so se pritoževale, češ, ali imajo tam monoopl, da jih luna trka? Tudi sveti Peter je zvedel o vsem tem, in je tako razsodil, da ne sme biti nobena država prikrajšana. Luna mora trkati vse enakomerno.

Sveti Peter je silno ozmerjal pesnika, češ, da ni za nobeno rabo. In ko se je pesnik odrezal: »Pa si drugega poiščite«, se je sveti Peter neskončno razjezil in je zagrmel:

»Čakaj me, griza! Bova pa drugo zapela!«

Sveti Peter je zamahnil z roko in pesnik se je izpremenil v zelo droben lunin žarek. Bliskoma je švignil na zemljo, v ministrovo palačo in se usedel na las lepe grofice.

Ko se je grofica drugo jutro česala, je našla sivosrebrni las v glavi. Izpulila ga je, toda las je otožno zavznel, kakor bi brenkal melanholik na strune in pel: »Lubezen je bolezen.«

Sprva se je prestrašila, toda kmalu se je potolažila: »Najbrže sem se zmotila. Lubezen je sicer res bolezen. Toda lasje ne pojejo. Saj tudi uši bajc ne kašljajo, kakor je pravila pesterna!«

Siv las je vrgla v peč, in plamen je zaprsketal otožno.

Kadar pa tuli burja, zveni v peči mehko sanjava pesem: »Lubezen je bolezen.«

Lepa žena se zdrzne in se spominja na siv las ter morebiti celo na bledega pesnika, ki jo je vroče ljubil in nekoč izginil bogvekam. Njegovega trupla niso našli in tudi sicer se ni več čulo o njem . . .

dragocene vsebine in sicer: 1. Dr. Anton Schwab: »Zlata kanglica«, za sopranski samospev, meš. zbor in veliki orkester. Izdaja s spremljevanjem klavirja in harmonija. 2. Anton Lajovic: »Gozdna samota«. Troglasen ženski zbor, s spremljevanjem orkestra. Izdaja s spremljevanjem klavirja. 3. 12 slovenskih in hrvaških mešanih zborov. Uredil M. Hubad, ki obseza: 1. Dr. A. Schwab: Koncertno kolo »Se ena«. 2. E. Adamič: Tri večerne pesmi: a) Solnce zašlo je za gore, b) Solnce se je skrilo, c) Že iz daljave mirak prihaja. 3. Dr. G. Ipavic: »Milada«. 4. Slov. nar. pesem »Slovo«, harmon. Jos. Pavčič. 5. 6 za koncertno izvajanje prirejenih hrv. narodnih pesmi, ki sta jih priredila Anton Audel in Iv. pl. Zajc: O, jesenske duge noči. — Igra kolo. — Češi me, češi! — Dragi je daleko. — Prevarani zet — in O, Koranol! Te skladbe se dobivajo pri Gl. Matici v Ljubljani. Vsako pomnoževanje je po zakonu prepovedano. Hrvatske narodne, za koncert prirejene pesmi Audelove se smejo javno izvajati le, če si je izvajajoče društvo kupilo pesmi pri skladatelju Antonu Audelu v Zagrebu, ki je te pesmi izdal pod naslovom »Narodne pjesme iz hrvatskih krajev, I. zvezek«, ali pa prej omenjeni zvezek Gl. Matice v Ljubljani. Tržna cena za nečlane znaša za vsak zvezek 3 K.

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani naznanja svojim članom, da se je dogovorilo s tvrdo Edvarda Mayerja v Dunajskem Novem mestu glede nakupa žive divjačine, potrebne za osveženje krvi v naših loviščih. Cene so tele: Prvovrstni zajci veljajo v drugi polovici januarja: sames 7 K 50 v, zajka 15 K 50 v; v času od 1.—5. februarja 8 K 50 v, oziroma 17 K, od 6.—15. februarja 9 K, oziroma 18 K. Jerebice stanejo v drugi polovici januarja par 8 K 50 v, v prvi polovici februarja 10 K, v drugi pa 11 K 50 v. Fazani (mladi plemenjaki) veljajo v drugi polovici januarja: sames 6 K 75 v, samica 7 K 50 v, v prvi polovici februarja 7 K, oziroma 8 K, v drugi pa 7 K 25 v, oziroma 8 K 50 v. Cene se računajo netto Dunajsko Novo mesto; vozniplača kupec. Razen tega si zaračunaj prodajalec pri zajcih 15%, pri jerebicah in fazanih za 10% zavarovalnine, da pride divjačina živa na svoj cilj, in za zaboj za zajca 75 v, za kočarjo za jerebič par 2 K 50 v, za fazanji pa 3 K. Jamci pa za kakovost divjačine in vzame vso, kar bi je bilo neprimerno, nazaj. Opozorjamo, da pridejo zajci s Hrvaškega in iz Slavonije, kjer ima omejenjena tvrda obsežna lovišča. Za naša lovišča je to posebno ugodno, ker so življenske razmere in podnebje, odkoder pride divjačina, slične našim. Sneg ne ovira izpuščanja; če ima pa kdo dobro ograjen vrt, naj spusti zajce najprej na vrt, naj jih krmi, da skopni sneg, in jih naj potem šele izpusti v lovišče. To velja tudi za jerebice in fazane. Zajca sneg ne ovira, prezimil bo kakor naši. Vsa naročila je nasloviti na »Slovensko lovsko društvo v Ljubljani«, ki posreduje nakup.

Druga mati, karakterni slika v šestih dejanjih, ki ima veliko privlačnost predvaja se le še danes v kinematografu »Ideal«. Jutri v tork »Medicinska uganka« zanimiva kriminalna afera v treh dejanjih. Mostersko delo vprizoritve. Predvaja se pri vseh predstavah. Pri večernih predstavah uprizori se poleg tega še največja in najlepša učinkovita veseloirga sedanjosti »Rožnati čevlček«, ki vzbuja bučen smeh.

Trst.

Dve skladišči v ognju. V četrtek zjutraj okrog 5 ure so bili obveščeni gasilci, da gori eno izmed skladišč lesa, ki se nahaja na lesnem trgu pod Šklednjem. Prihitela sta takoj dva vozova ognjegascsev z gasilkama gasit. Ker se je pričel razširjati ogenj tudi na sosedne kupe lesa, je bilo gašenje silno težko, posebno tudi zato, ker je bila močna burja. Skladišče, dolgo 25 metrov in široko okrog 10 metrov je popolnoma pogorelo. Uničeno je bilo tudi manjše skladišče, ki se je nahajalo v bližini prvega. Gasilcem se je posrečilo omejiti ogenj po nad dveurnem trudu. Škoda, ki je pokrita z zavarovalnino, je precej velika. Skoro v istem času so bili poklicani gasilci tudi v prsto luko, kjer je gorel vagon oglja, ki ga je vžgala najbrže iskra mimo vozovega vlaka. Škoda, ki jo trpi trgovec Srečko Nemec znaša okrog 400 K.

Cvetličarna pogorela. V mali zalogi umetnih cvetlic, palm in raznih galanterij, ki se nahaja na trgu S. Giouvanni 3, so opazili v četrtek zvečer ogenj okrog 10. ure in pol. Prodajalnica je bila seveda zaprta in poklicani gasilci so morali vložiti vanto. Ogenj je bil kmalu pogašen, vendar znaša škoda okrog 4000 K; ker je vse blago pokvarjeno. Načelnik gasilcev

je izrazil dvom, da bi nastal ogenj vsled nesreče. V prodajalni je zelo smrdelo po nekakih gorljivih tekočinah, s katerimi je bilo blago najbrže najprej polito in potem zažgano. Ravnatelj prodajalne, ki je soprog lastnice, je bil poklican takoj na policijo, da ga zaslišijo. On trdi, da so vse sumnje neopravičene. Preiskava se nadaljuje.

Razume se, da razsaja še vedno burja po Trstu ter si poišče marsikatero žrtev. Tako je n. pr. vrgla pred večerajšnjem nekega Jožefa Suligaja, starega 59 let, stanujočega v ulici Istituto 6, z mostovža parnika »Persia« na pomol, da je zadobil težke poškodbe ter pretresenje možganov. Na tla je vrgla dalje neko Marijo Fontanelli, staro 67 let, stanujočo v ulici Geppa 10. Zlomila si je prst. Vsed burje je padel v prsti luki na tla tudi mornar Matej Telarič, star 17 let. Poškodoval si je rebra. Bilo je tudi več drugih manjših nesreč. Ob ulicah, kjer razsaja močna burja, so raztegnjene debele vrvi, da se ljudje oprijemljejo zanje.

Morski ptiček. Na parniku »Laura«, ki je došel te dni v naše pristanišče, so se izvršile večkrat zaporedoma razne tatvine. Naposled so pa zasačili »na delu« nekega Stanka Količa, ki je bil mornar na »Lauri«. Ptiček je bil ravnokar izmaknil svojemu tovarišu uro z verižico iz žepa. Vsed tega je padel sum na Količa, da je izvršil vse one tatvine, ki so se izvršile na parniku. Vsed tega je bil Količ aretiran. Najprej je tajil, pozneje je priznal nekatere tatvine. Policija pa je dognala tudi, da človek, ki stoji pred njo, ni Količ, ampak Istoja Janovič, iz Bosne, ki je imel potni list na ime svojega znanca Količa, kateri mu ga je prodal za 20 K. Policija je spravila ptička na varno, kjer ne bo prihke stegovati prstov in kjer tudi ne bo potreboval potnega lista, namreč v zapor v ulico Tigor, odkjer pride pred sodnijo zaradi 5tih prestopkov.

Za norce je imel nekoliko grških mornarjev neki Ivan Gabrich, star 46 let in stanujoč v ulici Capitelli 12. Na cesti jih je ustavil ter jim je začel nagajati. Ker le ni hotel odnehati, so ga grški mornarji tako pretepli, da je moral iskati pomoči na zdravniški postaji.

Ogromna mina. V Sestlanju je bila vžgana v petek pop. v kamenolomu-podjetja Adriatikke mina, ki je vsebovala 8000 kg dinamita. Luknja, kamor je bila položena, je bila zvrtna na 25 m globoko. Mina je dvignila v zrak okrog 40.000 ton kamena.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENT.

Praga, 25. januarja. »Narodni Listi« poročajo iz Dunaja, da se vrši jutri ministrski svet; v tork se bo pokazalo, če je mogoče proračunski provizorij parlamentarično urediti. Šele potem se odloči, ali bo sklican plenum še ta mesec, ali pa bo odgoden do srede marca.

PAPEŽEVO STANJE.

Rim, 25. januarja. Poročila o slabem zdravstvenem stanju papeža nočejo prenehati.

BREZ OZIRA NA VELESILE.

Rim, 25. januarja. Poročila pravijo, da je v Brindisu zbrana velika vojaška moč, pripravljena za Albanijo. Avstro-ogrška in Italija sta se dogovorile, da bosta v Albaniji skupno nastopile brez ozira na velesile. (Če je v Albaniji intervencija potrebna, tedaj najbrže ne pričakujejo Albanci princa Wieda tako željno, kakor Svabi govore.)

MED SRBIJO IN ATENAMI.

Sofija, 25. januarja. Diplomatični stiki med Grško in Bolgarijo bodo vsak čas vzpostavljeni.

DEMENTI.

Belgrad, 25. januarja. Vse vesti o obisku kralja Petra v Bukarešt se uradno označuje za neosnovane.

VENIZELOS.

Pariz, 25. januarja. Venizelos je odpotoval v Berlin.

BOLGARIJA SE NE PRIPRAVLJA NA VOJSKO.

Sofija, 25. januarja. Volilni boji so se že začeli, Radoslavov, Tončev, Genadijev so imeli govore, v katerih so odločno zanikavali, da bi Bolgarija mislila na novo vojno. (To pomenja, da bolgarski narod ni navdušen za vojno.)

KRVAVA DRAMA.

Berlin, 25. januarja. V nekem tukajšnjem dekliškem penzionatu se je odigrala krvava ljubavna drama. Mlada Ogrinja je streljala na svojega ljubljena nekega Meksikanca in ga težko ranila. Nato je ustrelila samo sebe v usta.

BALKANSKE DRŽAVE.

Belgrad, 25. januarja. Splošno se zapaža, da je prejel kralj Peter takoj na prvi glas, da je dobil vnuka, brzojavne čestitke od rumunskega, grškega in črnogorskega kralja. Tudi iz tega se sklepa, da so odnosi med Srbijo, Rumunijo, Grčijo in Črno Goro izredno pristrčni. Med Srbijo, Grčijo in Črno Goro postojl takointako zveza, kar je splošno znano, ampak vedno očitnejše postaja, da morajo postojati med temi državami in Rumunijo dalekosežni dogovori, ako ni že sklenjena tudi formalna zveza.

To se vidi tudi iz naslednjega: Grški ministrski predsednik Venizelos potuje v Petrograd, potem pa v Bukarešt. Istočasno pa potuje v Petrograd tudi Srbski ministrski predsednik Pašič in se tam sestane z Venizelosom. To nikakor ni navaden slučaj, temveč ima ta sestanek gotovo globlji pomen, posebno z ozirom na dejstvo, da potuje potem Venizelos tudi v Bukarešt.

Tukajšnja javnost sklepa iz vsega tega, da se pod pokroviteljstvom Rusije in v sporazumu z Anglijo in Francijo pripravlja trdna zveza med Srbijo, Grčijo, Rumunijo in Črno Goro, z dalekosežnimi skupnimi cilji.

ALBANSKO POSOJILLO.

Pariz, 25. januarja. Med velikimi silami je v zadevi albanskega posojila dosežen sporazum. To posojilo bo znašalo 75 milijonov frankov in bodo velike sile sodelovale v enakih delih, jamčile bodo pa za celo posojilo solidarno, ne samo vsaka za svoj del.

Posojilo se ne izplača takoj v celoti, temveč v več obrokih. Prvi obrok bo znašal 20 milijonov in se ima porabiti za najnujnejšo ureditev državne uprave v Albaniji. Še-le potem, ko bo ta prvi obrok izplačan, pride v Albanijo princ Wied, ki noče poprej stopiti na prestol, dokler nima potrebnih sredstev za ureditev države. Pri vsem tem pa vseeno še niso izključena taka iznenadenja, ki bi utegnila vse iz temelja spremeniti.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakih. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Delavnica za popravila mufov in Zagarjevih čepic. Ljubljana, Stari trg št. 32. 1487-2

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KURIRJICNE BOLEZANI
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMATEJ DR. FR. DERGANČ

Slovenci! Spreminjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Prva delavnica v Ljubljani za popravila vseh vrst čevljev

Hitra in trpežna izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev,

4 pare čevljev za samo K 9.—.

Radi plačilnih težkoč več velikih tovarn se mi je naročilo prodati veliko množino čevljev nizko pod izdelovalno ceno. Prodajam zato vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zadrgo, rjavih ali črnih, galosirane z močno zbitimi podplati, usnje elegantno in najnovejša oblika. Velikost v cm ali številka. Vsi 4 pari stanejo samo K 9.—. Razpošilja po povzetju. Zamenjava dovoljena, tudi denar nazaj.

N. DYM, Krakov 28, Šv. Stanislava 2.

Bliža se stavbena sezona!!

Usojam si uljudno naznaniti, da sem opremil svojo tesarsko obrt z najboljšimi pripomočki, da jo morem priporočati kot najsolidnejšo in najcenejšo tvrdko, ne glede na možino vsakovrstnega dela tesarske obrtni

udani

Fr. Martinec,
mestni tesarski mojster.

:: Ljubljana ::
Prule štev. 8.

Dober cen premog vseh vrst prodaja

Fran Uher, špediter

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Koks.

Telefon 266.

Briketi.

KRI, Cvetiča zunanost, zdravje, 50% prihranka na denarju v gospodinjstvu, tudi na mleku, sladkorju dosežejo, dobe vsi ki ne pijejo drugega za zajutrak, južno kakor dr. pl. Trnkóczy: **MOČ,** sladni čaj, znamko **Stadin.** Dojenčki, ki se jih vzredi s **ZIVCE,** sladnim, zmešanim z nekaj mleka in sladkorja, se slabim, obduduje. Ta vzreja stane polovico tega kakor druga otroška redilna sredstva. Bolezen in umrljivost ponehuje. Sladni čaj ni sladna kava, ki zgubi pri praženju na redilni vrednosti. **SPANJE DA** Pohljalna ponovna naročila prihajajo dan na dan izdeljatelj: **Lekarna Trnkóczy v Ljubljani,** ki je dal vzrediti s sladnim čajem svojih osem zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavojev po 1/4 kg 4 K franko. Zavoj 5 kg po 15 zavojev 10 K franko. 1/4 kg zavoj po 60 vin. povsod, tudi pri trgovcih. Glavna zaloga na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse 100, Radetzkyplatz 4, Josefstädterstrasse 25; v Gradecu: Sacktrasse 4.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesenska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo nižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.
Telephon 132.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko!

Turška srečka je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krone 75 vinarjev, in ker zadobi kupec 2c po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. feb. 1914.

1 turška srečka in 1 srbska državna srečka iz l. 1888 (glavni dobitki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov) z 9 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo K 5—
1 turška srečka in 1 srečka Italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 kron.

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Ceške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani 2.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.